

kommer der noget efter — jeg kan ikke ret se, hvem disse Udtalelser tilhøre — en Ytring om, at det maa findes betænkeligt at overdrage Valgretten til et Flertal blandt Menighedsmedlemmerne, og at det derfor vil være rettest at vende tilbage til det tidligere her i Thinget behandlede Forslag, hvor efter et Udvalg skulde behandle Ansøgningerne. Jeg tillader mig dog at tro, at der kan være nogen Lovl. om Rigtigheden af denne Slutning, og navnlig naar man ser hen til, hvad der er foregaaet ved Valget af Skolelærere. Der er det jo, som bekendt, ikke alle Skolekirkstrets Medlemmer, der kaldes til Deltagelse i Valget, men det er Sogneraadene, der kaldes dertil, altsaa et Udvalg, og dog har der reist sig meget stærke Anker imod den Maade, hvorpaa denne Valgret er blevet benyttet. Ser man altsaa hen til de Erfaringer, vi have at støtte os til, saa tror jeg ikke, at det, at lade et Udvalg afgjøre Sagen, giver stor Sikkerhed, og allermindst tror jeg, at det er tiltraadeligt, som disse Medlemmer sluttelig foreslaa. De mene nemlig, at man kunde lade Udvalget foreslaa 3 af Ansøgerne, og saa lade alle Menighedsmedlemmerne stemme om dem. Paa hvilket Grundlag skulde nu denne Afstemning foregaa? Ja, den maa da foregaa paa Grundlag af Gjennemlæsning af Ansøgningerne og Anbefalingerne; det maatte altsaa forudsættes, at alle Menighedens Medlemmer grundig skulde have studeret Ansøgningerne og Anbefalingerne og have dannet sig en begrundet Mening derom. Jeg tror, at man ved nærmere Overveelse af dette vil finde, at det er en aldeles upraktisk Udvei. — Naar det dernæst er udtalt i Betænkningen, at man ikke antager, at jeg, efter at have forelagt et Forslag om et andet System, med nogen varm Interesse i det andet Ting vilde støtte et Forslag i den omhandlede Retning, saa tager man ganske vist ikke fejl; jeg vilde overhovedet ikke være i Stand til at støtte det og endnu mindre med Varme, og jeg tror heller ikke, det vilde nytte, om jeg gjorde det.

Dernæst henvises der i Betænkningen til de Forhandlinger, der have været førte i Pressen om Valg af Præster i Almindelighed og Valgprædikener i Særdeleshed. Jeg har med megen Interesse fulgt disse Udtalelser, og jeg indrømmer gjerne, at der kan siges Noget mod Valgprædikener, men hvilken Betydning, man maa tillægge dette, vil selvfølgelig være afhængig af, hvad man agter at sætte i Stedet derfor. Har man intet Bedre at sætte i Stedet for, end Menighedens Cone til at gjenneengaa en stor, tyk Bunte Ansøgninger og danne sig en Mening deraf, tror jeg dog, at en Valgprædiken vilde være at foretrække. Men der er gjort Indvendinger fra selve det, at en Prædiken kan lodes, fra selve det, at en Prædiken, som en Præst holder, skal i sit Væsen være en Prøve, han aflægger. Jeg kan ikke skjønne, at disse Indvendinger ere berettigede. Der et Tilfælde, i hvilket

en Prædikant kan have en fuldgjldig Ret til at beklage sig, naar han skal holde en Prædiken, og saadanne Tilfælde ere ikke sjældne, f. Ex. hvor der er Tale om en Dimisprædiken. Man sætter da en Kandidat ind i en stor Kirke, hvor Ingen veed, at han skal holde Prøveprædiken, og hvor der kun oppe i en Loge findes et Par Censorer, der ikke ere komne til Stede for at opbygges ved hans Foredrag, men kun for at kritisere det. Det er en grænselig Stilling for Kandidaten, og naar man gjør Indvendinger derimod, har man fuldstændig Ret. Men jeg kan ikke indrømme, at dette i allerringeste Maade gjælder, naar Prædikanten har en Menighed for sig, til hvilken han kan tale, og som med Opmærksomhed vil følge hans Foredrag, og alle de Vidnesbyrd, der ere komne fra Sogne — jeg tænker naturligvis her paa fæstligste Sogne — hvor man tidligere har prøvet, at saadanne Prædikener bleve holdte, gaa enstemmig ud paa at udtale, at saadanne Handlinger, saadanne Valgprædikener følges af hele Menigheden med den mest spændte Opmærksomhed. Naar det er Tilfældet, kan en Prædikant aldrig have Noget at beklage sig over. Der foregaaer jo desuden hyppig andre Prædikener, som have Karakteren af Prøveprædikener. Jeg vil ikke her dvæle ved de Dvæls, der holdes paa Seminarierne, eller de Dvæls, som flere theologiske Kandidater, der opholde sig paa samme Sted, anstille indbyrdes, for senere at gjenneengaa hverandres Prædikener; men jeg vil henvisse til de Prædikener, der holdes ved Bisptatser, naar Provst og Bisp ere til Stede i en Kirke; thi da maa Prædikanten finde sig i, at det er en Prøveprædiken, han holder; han maa være forberedt paa, at hvis han søger en Forsyttelse, saa vil Anbefalingerne fra Provstens eller Bispens Side i en væsentlig Grad rette sig efter denne Prædikens Besskaffenhed, og hvis han er en ældre Mand, og der er Tale om, hvor vidt han endnu kan blive i sit Embede, da er det ogsaa en Prøveprædiken, han holder, for at man af den kan bømme om, hvorvidt det endnu kan være forsvareligt at lade ham blive i Embedet. Naar man tager et retserdigt og billigt Hensyn hertil og lægger Vægt paa den Deltagelse, hvormed Prøveprædikenerne utvilsomt ville blive fulgte af den Menighed, der har Forventning om at faae en af Prædikanterne til Præst, saa tror jeg, man skal indrømme, at de Indsigelser, der ere fremkomne imod det her foreliggende Lovforslag, ikke have nogen, i ethvert Tilfælde en meget ringe Vægt. Vil man ubelade Bønnen ved Begyndelsen og Slutningen, saa ser jeg heller ikke, at der kan være Noget til Ginder derfor; nogen Nødvendighed derfor er der ikke. — Men saa kommer man til den Formodning, at Prædikanten kunde lade sig henrive til at udvikle en blomstrende Bektalenhed, føre et oplyst Sprog for paa den Maade at vinde dem, der lode sig blænde heraf. Det kan vel være, at